

Hogy a Duna valóban a főváros strandja legyen...

Huszonhat kijelölt fűrdőhely a budapesti partszakaszon — Elhanyagolt szabadstrandok Társadalmi összefogással sokat lehetne segíteni

A Dunát sokan szeretik, annál meglepőbb, hogy kevesen gondolnak a dunai strandok fejlesztésére, kihasználására. Sokan úgy tudják, hogy a Dunán egyáltalán nem szabad fürödni. Mások ott fürödnek, ahol éppen kedvük tartja, sokszor éppen a veszélyes, örvényes szakaszokon, s emiatt — hiába minden figyelmeztetés — igen sok a baleset. Mi hát, a helyzet a dunai fűrdőhelyekkel ma és mit ígérnek a távlatok?

Csónakhotélek a Dunán

A Duna-part egy része közvetlenül a fővároshoz tartozik, vagyis Nagy-Budapest területén van. A távolabbi pontjai: a Duna-kanyar festői vidéke. Bármily furcsa is, a távolabbi szakaszok hasznosítására egyelőre többet gondolunk, mint a főváros területén levő partszakasz kiépítésére. A Duna-kanyar általános rendezési terve ugyanis elkészült. Azon a festői tájon — 1600 négyzetkilométer területen — 64 község van, s 220 000 ember él. Az egész terület hétféle forgalma most 30 000—35 000 főnyi kiránduló. A Duna-kanyar fejlesztési terve körülbelül 70 000 hétféle kirándulóval számol, s ennek alapján jelölték ki az üdülésre alkalmas településeket, s határozták meg a következő évek teendőit. Hegyi és vízi üdülőket, turisztaszállókat és turistaházakat építenek majd, a csendes, jó levegőjű vidékeken pedig úgynevezett utókúrás üdülőket. A víziüdülők egyik jellegzetes formája lesz a csónakkikötővel ellátott szálloda, amelyet a motel után szabadon „csotelnek”, csónakhotelnek neveznek. Összesen 131 üdülő, 27 turistaház és 17 turisztaszálló helyét jelölték ki.

A festői táj igen alkalmas az egyik legnépszerűbb tömegsportra, az evezésre. Az evezősök főhadiszállása a Római-part — egyre több, de még mindig kevés csónakházzal. A következő években meghatározott terv szerint fejlesztik a Római-partot is. Újabb csónakházak épülnek, kialakítják központját, korszerűsítik az éttermeket, vagyis kulturált, nívós fűrdőhellyé fejlődik. Mindez elsősorban az evezősök, illetve a vállalati üdülők érdekeit szolgálja. Ugyanezt a célt tartották szem előtt, amikor a Duna-kanyarban kijelölték a hosszabb sátoztáborozásra alkalmas helyeket, valamint az autótáborok helyét. A nemzetközi evezőstúrák szempontjából különösen fontos kikötőhelynek számít a Szentendrei-sziget északi csúcsát.

A Duna-kanyar nemzetközi színvonalú üdülőközponttá fejlődhet

A fejlesztés sarkalatos pontja persze a közlekedés. Az egyik legfontosabb a MÁV vác—szobi kettősvágányú fűtvonal. Itt azonban a vonatok — akár Pétfő idejében — csupán 28 kilométeres átlagsebességgel közlekedhetnek. A szakemberek szerint — megfelelő járművek, jelző- és biztosító berendezések üzembehelyezésével — a Nyugati pályaudvar és Nagymaros között a mostani másfél-két órás menetidő 45—50 percre csökkenthető. A jobb parton a szentendrei HÉV bonyolítja le a forgalmat, szintén elég lassan. A fejlesztési terv a szentendrei vonalat elővárosi gyorsvasúttá kívánja fejleszteni.

A terv végrehajtása természetesen hosszú időt követel, hiszen a beruházási keretek egyelőre eltorpílnak a megvalósításra váró feladatok mellett. A Duna-kanyar fejlesztési tervében több strand is szerepel. Például Visegrádon, Nagymaroson, Szentendrén, Leányfalun, Tahitőfalun, Kis-oroszában, Budakalászon, Zebe-gényben irányozták elő partfűrdő

A térképen látható fekete háromszögek a Duna-kanyar fejlesztési tervében kijelölt strandok. A vastag — S-betűvel jelölt — vonalak a dunai szabad strandok helyét mutatják.

létesítését, illetve a meglevő strand korszerűsítését, kabinsorok felállítását.

Hol lehet fürödni a Dunán?

De ha gondolunk a messzebb fekvő részekre, miért nem törődünk a közelebbiekkkel is? Nyári vasárnapokon gyakran százezen keresik fel a Római-partot. De mennyivel kevesebben fürödhetnek a főváros legtermészetesebb medencéjében. Egyes szakemberek szerint a nagy-budapesti Duna-szakaszon újabb száz ezer embernek tudnánk korszerű strandolási lehetőséget biztosítani, ha módot találnánk a budapesti Duna-part megfelelő részeinek kiépítésére. Az idén a dunai révkapitányság a tanácsokkal együtt kijelölte azokat a szakaszokat, ahol fürödni lehet. Meghatározták a szabad fűrdőhelyek pontos helyét, s erről tájékoztatták a hajóállomások és üdülőhelyek vezetőit, az úttörő táborokat és — megfelelő táblákkal — a kirándulókat is. Mégis nagyon kevesen tudják, hogy Budapest területén, a nagy-budapesti Duna-szakaszon jelenleg 26 kijelölt fűrdőhely van. Így például a III. kerületben a Kosuth Lajos üdülőpart 1—19-ig, és a 47—48. számig terjedő szakasz. A IV. kerületben, a Duna bal partján az 1658-as folyamkilométernél mintegy 600 méter hosszú partszakaszt határoltak el a fűrdőzőknek. Szabad strand van a XXII. kerületben, a XI. kerületben, továbbá a szentendrei és a soroksári Duna-ágakban is. A 26 szabad strandot bójákkal jelölték meg. A bóják 170—180 centiméteres vízmagasságot jeleznek, azokon túl már veszélyes és tilos a fürdés.

A szabad strandok ma még elhanyagoltak. Nincs kabin, nem is igen tisztítják, kotorják a partszakaszokat, így is 10 000—15 000 ember fürdik vasárnaponként a kijelölt helyeken. Pedig a nagy-budapesti Duna-szakaszon mintegy 100 000 ember, a Duna-kanyarban pedig további 40 000—50 000 ember strandolhatna, ha valamennyire kifejlesztjük a strandokat. Persze, ez komoly anyagi eszközöket is igényelne. A hajógyári sziget festői szépségű északi partja most például tilos terület a fűrdőzők számára. Ké-

szült egy terv a hajógyári strand megteremtésére. Ha ez megvalósulna, 20 000 ember fürödhetne ott. Igen ám, de csupán ez az egyetlen strand 40 millió forintot igényelne!

Nemcsak negyvenmillió megoldás létezik!

Olcsóbbnak látszik a nagy-budapesti Duna-part több szakaszának korszerű stranddá való fejlesztése a Duna-kanyarhoz képest, sőt távlati tervhez hasonló egyetemes elgondolás szerint. A 26 kijelölt fűrdőhely zöme olyan rövidebb partsáv, amelynek korszerűsítéséhez nem kellene sem központi, sem fővárosi beruházás, elég lenne a környező üzemek dolgozóinak összefogása, némi vállalati segítség, és néhány héten vagy hónapon belül egész sor nagyon is elfogadható strandunk lehetne a fővárosi Duna-szakaszon. Egy kis tereprendezés, olcsó, de célszerű kabinok, egy-két lejáró — és százak és ezrek strandolhatnának munka után, hét végén a gyárakhoz közeli Duna-parti strandokon. Sok jó cél érdekében fogott már össze a főváros lakossága. Gondolom, az érintettek, elsősorban a környező nagyüzemek munkásai szívesen segítenének. Igen sok munkással, igazgatóval beszéltem, akik támogatnák a tervet. De közülük alig néhányan tudnak a kijelölt partszakaszról. Valakinek kézbe kellene venni, meg kellene szervezni a társadalmi összefogást, s akkor milliók nélkül is gyorsan előrelépünk. Az egyik tervezőintézetben kidolgozták az egészen olcsó, összerakható, hétféle pihenőházak típusát. Nem hiszem, hogy ne lehetne hasonló segítséget kapni egyszerűbb kabinok elkészítéséhez.

A látványos, sokmillió beruházással készülő strandok épüljenek akkor, amikor lesz hozzá beruházás. Az egyszerűbb, de tízezeket érintő megoldásokra, már most is lehet erőnk.

Lovászi Ferenc